

УДК 37.03

Чусенко Вікторія Леонідівна – викладач-асистент кафедри англійської мови МФ НаУКМА. Напрямок наукової діяльності – формування комунікативної компетенції студентів засобами іноземної мови.

Вплив добровольців Корпусу Миру США на формування особистості студентів

В статті відображається діяльність добровольців Корпусу Миру в Києво-Могилянській Академії та їх роль у формуванні творчої особистості і поширенні мовної компетентності студентів.

The article depicts the activity of Peace Corps volunteers in Kyiv- Mohyla Academy and their role in forming creative personality and enriching language competence of students.

Америка має давню традицію добровільної служби, коли люди віддавали свій час, енергію та зусилля заради доброї мети. Так, в 1961 році президентом Джоном Кеннеді була заснована організація Корпус Миру, метою якої стало впровадження ідей прогресу, миру і гармонійного розвитку світу.

Насправді Корпус Миру сприяє ефективному обміну знаннями і досвідом між країнами та залучає добровольців до роботи в галузях економіки, освіти, охорони довкілля та культури. З часу заснування Корпусу Миру 155 тисяч американців працювали у 134 країнах світу. Їх діяльність в Україні розпочалась лише у травні 1992 року, коли президент України Леонід Кравчук та президент Сполучених Штатів Джордж Буш підписали першу міждержавну угоду. За словами Ярослава Дуткевича, директора Корпусу Миру, "метою їх програми в Україні є надання можливості українцям та українським організаціям вивчати західний досвід ведення бізнесу та формування екологічної свідомості, підвищити рівень знань англійської мови, що є необхідним для гармонійного входження України до Європейського співтовариства" [2].

Один із проектів Корпусу Миру торкається питань освіти. На теперешній час українська система освіти перебуває в стані змін, але ще не всі навчальні заклади позбавилися принципів старої системи, яка вимагала пасивність, беззаперечну ретельність та не давала права вибору. Києво-Могилянська Академія – саме той навчальний заклад, який прагне до

перетворень, тому, за словами її президента В.С.Брюховецького, впроваджує нову в нашій державі освітню концепцію, базовою основою якої є принципи вільного творчого навчання (liberal arts education), які широко використовуються в розвинених країнах. Він стверджує, що вибір цієї освітньої схеми не був випадковим. По-перше, це є відродженням певної традиції Києво-Могилянської Академії XVII-XVIII століть, навчання в якій якраз базувалося на подібних принципах. По-друге, така освітня схема найбільше відповідає тенденціям сьогоденних потреб суспільства в підготовці високо-кваліфікованих і широкоосвічених фахівців, які можуть успішно пристосуватися до постійних динамічних змін на ринку праці і які спроможні розв'язувати комплексні проблеми. По-третє, студенти привчаються до прийняття важливих рішень та відповідальності за їх результати. І, насамкінець, навчальний процес в Києво-Могилянській Академії максимально орієнтовано на розвиток творчої особистості кожного студента [1].

В процесі впровадження цих нових ідей Києво-Могилянська Академія знайшла важливим скористатися досвідом і підтримкою добро-вольців Корпусу Миру. Їх основна діяльність в рамках університету полягає у викладанні розмовної або письмової англійської мови та спеціальних курсів з економіки та екології. Але разом з цим, вони допомагають розширити комунікативну компетенцію студентів, розкрити їх творчий потенціал та навчити критичному мисленню.

Варто помітити, що сьогодні ми спостерігаємо позитивні результати цієї діяльності, бо багато студентів мають глибоку мотивацію до вивчення іноземних мов і прагнуть вдосконалити свої знання будь-якими засобами. Вони більш не обмежуються репродуктивним відтворенням знань викладача. Це відбувається не через те, що викладач перестає бути для них авторитетом, а через те, що їм самим є що сказати і вони можуть аргументувати свої відповіді (справді, іноді не на високому рівні), тому задачами для викладача є, по-перше, створити сприятливе освітнє середовище і надати їм можливість проявити себе, а по-друге, навчити їх критично і творчо мислити. Ерік Граймз, волонтер Корпусу Миру, до цього списку додає третю, не менш важливу, за його словами, мкту: психологічно налаштувати студентів на те, що їх ідеї можуть бути пристосовані до реального життя. Це стимулює їх до пошукової діяльності, надає оптимізму та впевненості у власних силах.

Яким же чином виконуються ці задачі? На практичних заняттях з англійської мови популярними стають форми дискусій, презентацій, міні-конференцій, які є найкращими засобами для студентів реалізувати себе. Керн Льюїс, який працював в МФ НаУКМА в 1997-1999 рр., радив українським колегам будувати свої заняття так, щоб студенти мали більше можливості проводити дослідження та розробляти наукові проекти, тому що такі форми роботи не тільки розвивають уміння критично мислити та обґрунтовувати свої висловлювання, а й спонукають студентів діяти самостійно – це ті самі речі, які обов'язково знадобляться їм в реальному житті ("Revise coursework so that they [students] have to do more investigation and less memorization; more projects with multiple possible results, and the need to properly defend their decision. You must allow a properly defended decision to stand, however, even if you don't agree with it!" [4]).

В Києво-Могилянській академії добровольцями Корпусу Миру був створений американський клуб з метою ознайомити студентів з особливостями американської культури і американським менталітетом, але поряд з цим, він допомагає студентам подолати психологічний бар'єр у спілкуванні англійською мовою і підвищити їх мовну компетенцію.

Кращий засіб для перевірки глибини знань – спробувати реалізувати їх на практиці. Тому щорічно студентам пропонується брати участь в наукових конференціях (наприклад, в листопаді 1999 року

проводилася економічна конференція "New Millennium: Principles in Western Business", координаторами якої були Ерік Граймз та економічний клуб університету) або в програмах для навчання в провідних американських університетах, коли оцінюються не лише їх рівень володіння англійською мовою, а й індивідуальні здібності, вміння незалежно мислити, аналізувати та приймати розумні рішення при нових обставинах.

Цього року студенти нашої філії та інших українських навчальних закладів брали участь в конкурсному написанні есе з теми "What Is Gender Equality?", яке проводилось гендерським комітетом Корпусу Миру. Добровольці сприяли організації цього заходу, інформуючи громадськість, публікуючи кращі твори та організовуючи церемонії нагородження переможців. 18 студентів КМА представили власні роздуми про актуальність і різноаспектність проблеми жіноцтва в Україні і були нагороджені почесними грамотами за активну участь.

Волонтери Корпусу Миру також сприяють вихованню екологічної свідомості, громадської відповідальності та ініціативності у студентів, саме тоді, коли екологічні питання (такі, як створення екологічно-чистих підприємств, переробка твердих відходів, ядерна безпека) стали пріоритетними для українського суспільства. Так, в день святкування Дня Землі у 1999 році, в рамках виконання спільної угоди, укладеної між Міністерством охорони навколишнього середовища і Корпусом Миру, українськими студентами, викладачами та волонтерами були посаджені шість рідкісних хвойних дерев у Сирецькому дендропарку в Києві, які стали символом екологічного відродження та взаємодопомоги. А в жовтні 1999 року в Севастополі були проведені очисна компанія та змагання по викладенню скульптури із сміття, присвячені святкуванню Дня Чорного моря. Студенти та учні шкіл взяли активну участь в цій акції і разом з добровольцями примусили місцеву громадськість звернути увагу на екологічні проблеми і необхідність відродження Чорного моря. В нашому університеті волонтер Корпусу Миру Морін Шау організувала заняття-дискусії (з використанням нових посібників та методичних матеріалів з екології), під час яких вона розповідала про досвід Сполучених Штатів у вирішенні екологічних питань. Теми для обговорень обирались згідно з професійними інтересами студентів і кожному надавалась можливість підготувати і захистити свій проект-дослідження щодо поліпшення екологічного стану в Україні.

Таким чином, проаналізувавши діяльність Корпусу Миру в Києво-Могилянській Академії, ми приходимо до висновку, що добровольці позитивно впливають на формування студентів як особистостей, психологічно налаштовуючи їх на

успіх, стимулюючи їх творче мислення і прагнення до поширення знань і заохочуючи їх до громадської діяльності, де саме вони мають можливість реалізувати свої індивідуальні здібності.

Література

1. Брюховецький В.С. Вибори президента НаУКМА / Звітна доповідь президента НаУКМА. – К., 1999.
2. Корпус Миру в Україні, 1999.
3. Кремень В. Формування особистості в умовах розвитку української державності // Педагогічна газета. – 1999, грудень. – №12 (66).
4. Lewis K. Remarks given to the MA NaUKMA Annual Teachers' Conference // Наукові праці. – Миколаїв: МФ НаУКМА, 1999. – Т. 4: Збірник наукових праць до щорічної науково-методичної конференції "Могилянські читання – 99". – С. 80.

Стаття надійшла до редакції 19.04.2000